

آیین نماز در آینه اخلاق دانشجویی

دکتر غلامحسین حسینی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی و رئیس واحد رودهن

ناشر:

دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

۱۳۹۰

حیدری تفرشی، غلامحسین، ۱۳۳۲ -

آیین نماز در آیین اخلاق دانشجویی / تألیف غلامحسین حیدری تفرشی

رودهن: دانشگاه آزاد اسلامی (رودهن)، معاونت پژوهشی، ۱۳۹۰.

۲۷۴ ص. شابک : ۴۰۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۱۲۵۷-۱۰-۹۶۴-۹۷۸

۱. دانشجویان - اخلاق. ۲. نماز -- جنبه‌های اخلاقی موضوع. ۳. اخلاق

اسلامی الف. دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.

رودهن: کنگره: ۱۳۹۰ - ۲۵۴ / ۹۲۹ BP رده بندی دیویی: ۲۹۷/۶۵۳ شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۵۳۷۷

عنوان کتاب: آیین نماز در آیین اخلاق دانشجویی

نویسنده: دکتر غلامحسین حیدری تفرشی

ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

سال انتشار: ۱۳۹۰

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

تیراژ: ۳۰۰۰

صفحه آرا: پروین عینی

طرح روی جلد: اله یار خوشبختی

لیتوگرافی و چاپ: چاپخانه ماه سبز

پخش: رودهن مجتمع دانشگاهی، فروشگاه کتاب دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

تلفن: ۰۲۱۷۶۵۰۶۸۸۷

فهرست

فصل ۱: ارزیابی اخلاق در نگرش فلسفی.....	۱۷
الف - سیمای اخلاق در آینه عواطف.....	۲۰
ب - تصویر اخلاق در قاب اراده.....	۲۱
ج - چهره اخلاق در نگرش نظریه وجدانی.....	۲۲
د - توجه اخلاق بر مبنای نظریه زیبایی.....	۲۳
ه - تبیین اخلاق در نظریه روشش.....	۲۵
مبانی اخلاق دانشجویی در اسلام.....	۲۷
استنتاج و جمع بندی نظریات.....	۲۷
فصل ۲: ارزیابی اخلاق در نگرش علمی و عملی.....	۳۱
معنای اخلاق.....	۳۳
موضوع علم اخلاق.....	۳۴
هدف علم اخلاق.....	۳۴
حوزه‌های علم اخلاق.....	۳۵
ضرورت پرداختن به اخلاق در محیط‌های علمی.....	۳۶
اهمیت و ضرورت اخلاق.....	۳۷
مراحل خودسازی از نظر امام خمینی (ره).....	۴۴
فصل ۳: دانشجو کیست؟ و اخلاق دانشجویی چیست؟.....	۴۷
جوان کیست؟.....	۴۸
جوانی، فصل خودسازی.....	۵۰
خودشناسی، نخستین گام خودسازی.....	۵۳
صفات بارز و نهان.....	۵۴
راه‌های کسب کمال و تحصیل خصال.....	۵۵
اخلاق خاص دانشجویی.....	۵۶
علم در منظر قرآن.....	۵۸
علم در دیدگاه روایات.....	۶۱

۷۳	علم و تفکر.....
۷۶	الگوهای اخلاقی دانشجو.....
۷۶	فروتنی ابوسعید ابوالخیر.....
۷۶	بزرگمردی ابوسعید ابوالخیر.....
۷۷	تواضع غزالی.....
۷۷	بلند طبعی ملاحسن نایینی.....
۷۸	بزرگواری حکیم سبزواری.....
۷۸	تعهد و تخصص ابن سینا.....
۷۹	آزادگی ابوعلی سینا.....
۷۹	پشتکار رازی.....
۸۰	سادگی و آزادی سید شرف الدین (نسیم شمال).....
۸۱	سخت کوشی محمد بن جریر طبری.....
۸۲	ارشمیدس و لذت پژوهش.....
۸۳	ملاّ مهدی نراقی و شوق دانا.....
۸۴	ارزش درس در نظر استاد.....
۸۴	شهید ثانی و تحمل رنج علم آموزی.....
۸۵	شوق علم آموزی در دل دکتر طه حسین.....
۸۶	استقامت ادیسون.....
۸۶	معلم و استاد در نگرش دانشجوی مسلمان.....
۹۱	وظایف ویژه دانشجو در برابر استاد و دانشمند.....
۹۷	وظایف دانشجو در برابر خود.....
۱۱۱	ارزش های اخلاقی دانشجو.....
۱۱۱	امیدواری به خدا.....
۱۱۲	احترام به اندیشه ها و تحمل افکار دیگران.....
۱۱۳	انتقادپذیری.....
۱۱۵	رفق و مدارا.....
۱۱۵	ایمان بدون مدارا کامل نیست.....
۱۱۶	خوش رویی (حُسن خُلُق).....
۱۱۷	حلم و بردباری.....

۱۱۸.....	اعتدال و میانه روی.....
۱۱۹.....	فروتنی و پرهیز از غرور.....
۱۳۶.....	حوزه‌های مرتبط (عمومی).....
۱۵۶.....	اخلاق گفت و گو.....
۱۶۰.....	اصول و آداب گفت و گو.....
۱۶۳.....	آفات گفت گو.....
۱۶۹.....	تضارب آرا و افکار.....
۱۹۳.....	فصل ۴: موانع رشد اخلاق دانشجویی.....
۲۰۲.....	علت گرایش جوانان به فرهنگ غرب و تقلید از آن چیست؟.....
۲۰۷.....	عدم التزام عملی به دین.....
۲۰۸.....	غرور، مهم‌ترین مانع رشد و رشاد.....
۲۱۳.....	عوامل «علو» چیست؟.....
۲۱۵.....	توبهٔ جوان.....
۲۱۹.....	فصل ۵: نسیم نماز و شکوفایی اخلاق.....
۲۲۰.....	زالل نماز و طراوت اخلاق.....
۲۲۲.....	فکر و ذکر.....
۲۲۴.....	ذکر چیست و چه مراتبی دارد؟.....
۲۳۳.....	آیا جوانان دین ستیز و نماز گریزند؟.....
۲۳۵.....	نقش معنویت در موفقیت و آرامش جوانان.....
۲۳۷.....	نقش معنویت در موفقیت و آرامش جوانان.....
۲۶۷.....	منابع و کتاب نامه.....

بسم الله الرحمن الرحيم

سخن آفرین

پیامبر اکرم (ص): «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ»
انسان در عرصه حیات آن سان بیرومند شده که دنیا را ساخته، اما در عرصه
خودسازی خود را باخته است.

انسان در جبهه تخریب پیروز است؛ اما در عرصه «تهذیب»^۱، تیره روز. انسان در
سایه «تهذیب» انسان می‌شود، نه با سرمایه «تدهیب»^۲. تهذیب بر نور می‌افزاید و
تدهیب بر غرور.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ * إِنَّ رَأَاهُ اسْتَغْنَى (علق، ۶ و ۷)

انسان خود را از زنجیر برون رها نده، اما در تسخیر درون ومانده، دشمنان برونی را
سر می‌کوبد، اما دشمن درونی برمی‌آشوبد.

مائد خصمی زان بتر در اندرون

ای شهان کشتیم ما خصم برون

شیر باطن سخره خرقه گون نیست

کشتن این کار عقل و هوش نیست

(مولانا)

۱ تهذیب: پاک کردن روح و روان از رذایل، پیراستن، پاک کردن اخلاق

۲ تدهیب: طلاکاری، زراندود کردن

انسان‌ها در وادی آرزوها کاخ‌هایی رفیع برافراشتند و آن‌ها را تنها راه ترفیع پنداشتند. کاخ‌هایی ساختند که سر بر افلاک می‌سایند و خود در آن می‌آسایند. این کاخ‌ها را بر فراز آتشفشان ساخته‌اند و در سایه آن مایه جان را گذاخته‌اند. انسان بر اریکه آمال نشسته، اما از ملیکه ملال نرسته. همه قله‌های امیال را پیموده، اما از جهره دل، گرد ملال را نروده. او خود در کاخ است، اما آرام نیست. به همه آرزوهایش رسیده، ولی روی آرامش را ندیده.

الَّذِينَ آمَنُوا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ (رعد: ۱۸)

انسان به تنها خود که خدا را فراموش کرده، ناگزیر حلقه اسارت دنیا را به گوش کرده است.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ (حشر: ۱۹)

از آن کسانی نباشید که خدا را فراموش کردند و خدا خود ایشان را از یادشان برده، خودشان را فراموش کرده‌اند.

ای که در پیکار خود را باخته دیگران را تو ز خود نشناخته

تو به هر صورت که آبی بیستی که منم این والله آن تو نیستی

(مولانا)

خود فراموشی معلول خدا فراموشی است.

گر نخواهی خود فراموش شود یاد او کن یاد او کن یاد او

چون به جنگ با خدا شتافته، دنیای زندگی را تنگ یافته.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا (طه: ۱۲۴)

بشر تا قله‌های هوس تاخته، ولی میله‌های قفس را نشناخته: آنگاه که از قید اخلاق

رسته، به صید نفاق پیوسته. در دنیای بیداد و پولاد، دیگر نه کرشمه سپهر آبی است و

نه چشمه مهر آفتابی. بشر، پگاه آفرین را از کف داده و به چاه نفرت و نفرین درافتاده.